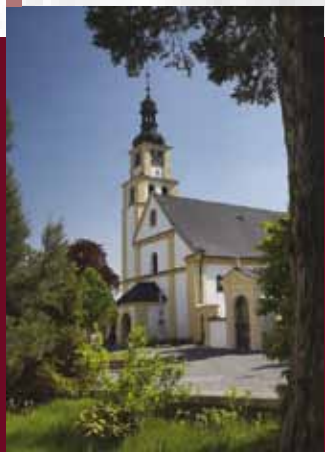

Kostely, kapličky, Boží muka a kříže

Jsou kamennými svědky zbožnosti našich předků. Jsou rozeseti v městě Hradci, blízkých vesnicích i malebné krajině v okolí. Zdejší obyvatelé se po staletí obraceli s prosbou, přimluvou i poděkováním k Bohu, vždyť pro to máme doklady v historických pramenech již pro epochu středověku. Hradecký farní kostel v těsné blízkosti zámku byl svědkem mnoha radostných událostí, to když v něm rodiče křtili svého potomka či když se dva mladí lidé rozhodli spojit své životy před Bohem navždy. Hřbitovní kostel nad řekou Moravicí zase mlčky sledoval smutek místních, když vyprovázeli své blízké na jejich poslední cestě. V každé dědině si zbožní farníci vystavěli kapli, aby byli Bohu blíže a mohli se zde k němu sklonit v modlitbě. Kříže a Boží muka v krajině vyjadřují prosbu zdejších věřících o Boží ochranu a hojnou úrodu či jejich vděčnost za světlé momenty jejich životů. Péče o sakrální památky byla vlastní generacím našich předků, avšak nezůstává opomenuta ani v současnosti.

Farní kostel sv. Petra a Pavla v Hradci

Kostel sv. Petra a Pavla v Hradci nad Moravicí je státem chráněnou kulturní památkou. Je centrem hradecké římskokatolické farnosti, do níž patří také okolní vesnice Benkovice, Bohučovice, Branka u Opavy, Chvalikovice, Kajlovec a Žimrovice. Základní kámen chrámu byl položen 16. dubna 1587 severně od hradeb městečka Hradce. První mši svatou v novém farním kostele sloužil 29. června 1594 tehdejší hradecký farář Tomáš Cancer. Teprve o tři roky později, v neděli 27. července 1597, pak byl kostel slavnostně olomouckým biskupem Stanislavem Pavlovským zasvěcen svatým Petru a Pavlovi. Hlavním dárce peněz na stavbu kostela byl majitel hradeckého panství Kašpar Pruskovský z Pruskova. Za působení P. Martina Plachkého byl kostel ke konci 18. století prodloužen východním směrem o dvě klenební pole a rozsáhlejší presbytář. V roce 1832 dal postavit P. Alois Leifert kolem kostela kamennou zeď (opravována v letech 2009–2012) a sochu Sedmibolestné Panny Marie. Dosud posledních velkých oprav se chrám dočkal při přípravě na oslavy 400. výročí svého posvěcení v roce 1997. Kostel je trojlodní s presbytářem, se sakristií a oratoří ze severní strany, vévodí mu asi 37 m vysoká věž s hodinami a zvonici, ve které jsou zavěšeny zvony „Petr“, „Pavel“ a „Jakub“.

Kapličky křížové cesty nad Slezskou Kalvárií

Zakladatelkou křížové cesty na 414 m vysokém kopci Kalvárie u Hradce byla v polovině 18. století Anna Marie Magdaléna Thomagnini, nejstarší dcera majitele hradeckého panství Wolfa Konráda z Neffzeru. Ústní podání vypravuje, že měla jednou živý sen, v němž se jí zjevil ozářený kopec východně od zámku, k jehož vrcholu stoupal z údolí po kamenité cestě Kristus a od Podolí jej následovaly zářící postavy nesoucí jeho kříž. Toto vidění přivedlo zbožnou hraběnkou na myšlenku zřídit podél cesty na tento kopec křížovou cestu. Původní mohutné dřevěné sloupy s jednoduchými řezbářskými reliéfy Kristova utrpení nahradily po sto letech nynější zděné kapličky. Je jich pouze třináct, neboť 12. zastavení na temeni kopce představuje žulový kříž. V roce 1876 dal farář P. Valentin Sentenský na úpatí kopce vystavět kapli Getsemanskou, v roce 1889 byly do kapliček umístěny porcelánové reliéfy, pocházejícími z dílny porcelánky Villeroy & Boch z německého Merzigu. Poblíž kříže na vrcholu Kalvárie byl v roce 1880 do země zasazen pamětní kámen s textem „Pochybovači, jenž o Bohu a jeho všemohoucnosti mudrujete, rozhlédni se, rozvaž a umlkní“. Náboženské poutě zbožných věřících na Kalvárii jsou doloženy již v 18. století a konají se i v současnosti.

Morový sloup nedaleko křižovatky u mostu v Hradci

Nenápadný morový sloup v uličce vedoucí k mostu přes řeku Moravicí byl postaven po napoleonských válkách na paměť epidemii, které tehdy zahubily v hradecké farnosti mnoho lidí. V průběhu let byl několikrát opravován, naposledy na přelomu tisíciletí. Na třech plechových tabulkách ve výklencích o rozměrech 25 x 33 cm jsou vyobrazeny výjevy Kristus na hoře Olivetské – Ukřižování Krista – Sedm nebožtíků v umrlčí komoře.

Kaplička Panny Marie Lurdské u silnice do Benkovic

Na úpatí kopce Hanuše, nedaleko hradecké pily, stojí nevelká kaplička se soškou Panny Marie Lurdské. Podle ústního podání byla postavena po roce 1880 zbožnou rodinou vídeňského lékaře MUDr. Gnändingera, která se do Hradce přistěhovala z města Freistadt u Vidně a bydlela v domě naproti kostelu na dnešní Zámecké ulici, kde se nyní nachází farní úřad. V letech první republiky a za nacistické okupace pečovala o kapličku lékárova vnučka Marie Weissová. Po jejím odsunu do západního Německa ji zdobily květinami zbožné ženy z blízkého okolí a tak je tomu dodnes. Kaplička se opakovaně stala terčem vandalů. Poslední větší opravy se dočkala v roce 2007.

Hřbitov a hřbitovní kaple sv. Jakuba v Hradci

Hřbitov, založený pravděpodobně v závěru 16. století, slouží všem obcím hradecké farnosti. V průběhu staletí musel být už několikrát rozšiřován. Na západní straně se nachází pomník třinácti zde pochovaným obětem „pochodů smrti“. Byly to pochody zbídačených sovětských válečných zajatců, hnanych koncem ledna a začátkem února 1945 před blížící se frontou z Horního Slezska směrem na jih a západ. K pozoruhodným náhrobkům na hřbitově patří hrobky německých rodin Gnändigerů a Daute nebo hrob Čeňka Kancilíře, učitele a významného představitele českého života na Hradecku, s náhrobním kamenem s epitafem od jeho dlouholetého přítele, slezského básníka Petra Bezruče. Jednolodní hřbitovní kostel sv. Jakuba byl nejspíše postaven na konci 16. století. Nad vstupem se zvedá asi 18 metrů vysoká hranolová zvonice. Na stěnách v interiéru kostela jsou mramorové náhrobní desky zde pohřbených příslušníků rodu Lichnovských, majitelů hradeckého zámku a panství v letech 1778–1945.

Pomník třem pruským vojákům z války 1866 na hřbitově v Hradci

Velký pískovcový kříž na západní straně hradeckého hřbitova připomíná tři střelce 2. východopruského regimentu, kteří za prusko-rakouské války v roce 1866 onemocněli ve stanovém táboře pod hradeckým zámkem asijskou cholerou a zemřeli. Pomník nechal vztyčit majitel hradeckého zámku Karel Maria Lichnovský.

Kaple Církve československé husitské v Hradci

Kaple Husova sboru na Husově ulici v Hradci se stavěla od září 1934 do července 1935. Její stavbu financovali věřící opavské farnosti, částečně přispěli i hradecí. Hradecké bohoslužebné středisko tehdy čítalo kolem 140 členů. Slavnostní otevření se stalo mimořádnou událostí. Zúčastnily se ho na dva tisíce lidí, biskup a kněží okolních sborů. Jednatřicet praporečníků neslo v čele průvodu prapore s rudým kalichem. Před kaplí stálo podium, z něhož pronesl slavnostní projev senátor Sladký, biskup a opavský farář Jurek. Během přechodu fronty v roce 1945 kapli hodně poškodili sovětsí vojáci, měli v ní i koně, na podlaze si udělali ohniště. O její poválečnou obnovu se zasloužil nejvíce Josef Hodkovic. Poslední generální oprava byla provedena v roce 2002.

Trojboká Boží muka za Benkovicemi u cesty do Štáblovic

Mezi třemi vzrostlými lipami, při polní cestě do Štáblovic stojí památkově chráněná trojboká Boží muka, jediná svého druhu na Opavsku. Podle sdělení pamětníka ji dal postavit zbožný rolník Josef Fajkus z Benkovic asi v roce 1840. Posvěcena byla hradeckým farářem P. Tomášem Kleinem ve svátek moravských věrozvěstů Cyrila a Metoděje 5. července 1893. Ve třech výklencích jsou obrazy svatých. Od kapličky je nádherný rozhled po opavské rovině, od Velkých Hoštic až po Cvilín u Krnova a za řeku Opavu. Za dobré viditelnosti lze spatřit horské hřebeny Hrubého Jeseníku, Velký i Malý Roudný.

Kaple sv. Máří Magdalény v Bohučovicích

V Bohučovicích stála od roku 1828 malá kaple. Počátkem 20. století ale byla již dosti zchátralá. Proto se v červenci 1914 začala stavět kaple nová. Práci i finančně na ní přispěla řada místních občanů. Protože vypukla světová válka, výstavba se oproti původnímu plánu protáhla. Vysvěcena byla až 9. listopadu 1915 P. Josefem Vyvlečkou z Olomouce. Je zasvěcena sv. Máří Magdaléně. Nejnověji byla opravována v roce 2014. Vlevo od vchodu do kaple stojí kříž z roku 1877. Když se v roce 2008 opravovala věž kaple, byla v samém vrcholu pod železným křížem nalezena plechová schránka s dokumenty z doby stavby kaple roku 1914. Byla mezi nimi mj. cenná čtyřstránková zpráva, sepsaná starostou obce Josefem Štenclem, v níž popisuje průběh stavby kaple či podíl občanů Bohučovic na její výstavbě a na peněžní sbírci. Po opravě věže do ní byly umístěny nejen kopie všech původních dokumentů, ale nově také dokumenty, vypovídající o Bohučovicích a Hradci nad Moravicí v současnosti.

Kaplička na začátku Bohučovic u silnice do Hradce

Zděná kaplička na okraji Bohučovic u silnice klesající do Hradce byla postavena asi kolem roku 1850. Před ní stojí žulový kříž. Ani nejstarší pamětník nemohou již stáří kapličky určit. Domnívají se, že byla postavena kolem roku 1850. V průběhu uplynulých více než sto padesátí let byla kaplička již pětkrát opravována. Uvnitř jsou dva obrazy (Ježíše Krista a Panny Marie) a dvě sošky (Panny Marie Čenstochovské a Boha Otce).

Kaple sv. Barbory v Domoradovicích

Domoradovice náleží do římskokatolické farnosti Melč. Místní kaple, zasvěcená sv. Barboře, byla postavena v roce 1845. Původně nesla cibulovitou věž, která však byla roku 1905 nahrazena věží jehlanovitou. Do roku 1944 visely ve věži dva zvony, Němci však ten větší z nich odvezli, a tak kaple dlouhou dobu měla pouze malý litinový zvon – umíráček. Teprve v roce 1999 byl z iniciativy místních zbožných občanů objednáno nový zvon, jenž pak byl 26. srpna 2000 slavnostně vysvěcen, a posléze zavěšen do věže kaple.

Kaple Nanebevzetí Panny Marie ve Filipovicích

Filipovice spadaly v minulosti pod římskokatolickou farnost v Radkově, po roce 1945 byly přiřazeny k Melči. V roce 1867 se místní občané rozhodli postavit si vlastní kapli a začali shromažďovat finanční dary. Obec byla malá, rodiny chudé s mnoha dětmi. Proto ani po třiceti letech ještě nebyl nastrádán obnos postačující k zahájení výstavby. Kaple Nanebevzetí Panny Marie byla nakonec postavena až v prvních letech 20. století. Stavět se musela někdy mezi lety 1902 a 1906 (přesnější určení není prozatím známo). Poslední opravy kaple byly provedeny v roce 1980.

- 1 Farní kostel sv. Petra a Pavla v Hradci
- 2 Kapličky křížové cesty na Slezskou Kalvárii
- 3 Morový sloup nedaleko křížovatky u mostu v Hradci
- 4 Kaplička Panny Marie Lurdské u silnice do Benkovic
- 5 Hřbitov a hřbitovní kaple sv. Jakuba v Hradci
- 6 Pomník třem pruským vojákům z války 1866 na hřbitově v Hradci
- 7 Kaple Církve československé husitské v Hradci
- 8 Trojboká Boží muka za Benkoviciemi u cesty do Štáblovic
- 9 Kaple sv. Máří Magdalény v Bohučovicích
- 10 Kaplička na začátku Bohučovic u silnice do Hradce
- 11 Kaple sv. Barbory v Domoradovicích
- 12 Kaple Nanebevzetí Panny Marie ve Filipovicích
- 13 Kaple Navštívení Panny Marie v Jakubčovicích
- 14 Kaplička poblíž Jakubčovic u silnice do Hluboče
- 15 Kaple svaté Trojice v Kajlovci
- 16 Kaple sv. Josefa v Žimrovicích
- 17
- 18
- 19
- 20

Kaple Navštívení Panny Marie v Jakubčovicích

Podle sdělení pamětníků se kaple v Jakubčovicích začala stavět v roce 1863. Posvěcena byla 25. července 1869 děkanem P. Janem Chovancem z Březové, rodákem z nedaleké Branky u Opavy. Veškeré náklady se stavbou a jejím vybavením spojené uhradili občané dary a sbírkami. U vchodových dveří do kaple stojí kamenný kříž s datem 1869, socha Panny Marie je z roku 1885. Jakubčovice náležely nejdříve pod římskokatolickou farnost pustopolomskou, poté hradeckou a od roku 1857 až dodnes pod škripovskou.

Kaple svaté Trojice v Kajlovci

Kapli v Kajlovci si postavili svépomocně místní věřící občané v letech 1909–1910. Náklady dosáhly pouhých 900 Kčs, protože stavební materiál a práci věnovali všichni zdarma. Kapli, zasvěcenou svaté Trojici, vysvětil hradecký farář P. Tomáš Klein. Kaple byla postavena uprostřed vesnice, nyní však trpí blízkostí státní silnice, která se začala stavět rok po jejím dokončení. Kříž vlevo od vchodu do kaple pochází z roku 1935.

Kaplička poblíž Jakubčovic u silnice do Hluboče

Nikdo z pamětníků již neví, kdo a kdy kapličku postavil. Vypráví se, že si ji zbudovali zbožní věřící, aby se při opuštění obce, když odcházeli na pout k Panně Marii do Příbora, Místku nebo nedaleké Hrabyně, modlitbou rozloučili. Až sem poutníky vyprovázeli občané, kteří se nemohli pro stáří, ze zdravotních nebo pracovních důvodů poutě zúčastnit. Při návratu se u kapličky poutníci společně naposled pomodlili a děkovali Bohu za ochranu. Kaplička je jednou z nejmenších v širokém okolí a pod vysokou košatou lípou působí svými rozměry o to víc kontrastně.

Kaple sv. Josefa v Žimrovicích

Když v polovině 30. let 19. století v Žimrovicích plánovali zbudovat kapli, nemohli se místní sedláci shodnout, kde by měla stát. Pozemek stranou centra dědiny musel určit hradecký farář P. Alois Leifert. Stavba byla zahájena i dokončena v roce 1836, ačkoliv byl později na omítku vyznačen rok 1832. Sedláci dovezli kamení, písek, vápno, cihly se páliily v údolí potoka Meleček, dříví na střechu a věž obdrželi z knížecího lesa, dřevo na lavice dal místní mlynář Šulc. V letech 2013–2014 provedli místní věřící společně s žimrovickými dobrovolnými hasiči generální opravu kaple.

Vybrané sakrační památky na území Hradce nad Moravicí

